

COMISIA
NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНАЯ
АНТИКОРРУПЦИОННАЯ КОМИССИЯ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo,1
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602 www.cni.md, e-mail:info@cni.md.

Nr. 04/338 din 25 03 2013

**Domnului Igor CORMAN,
Președinte al Parlamentului
Republicii Moldova**

Stimate domnule CORMAN,

Comisia Națională de Integritate are onoarea să Vă salute și, în conformitate cu exigențele lit.i) al pct.12) din Legea nr.180 din 19.12.2011,Vă prezintă Raportul de activitate al Comisiei pentru anul calendaristic 2013.

Totodată Vă informez că Raportul în cauză este publicat pe pagina web a Comisiei Naționale de Integritate.

Anexă: Raportul de activitate al CNI pentru anul 2013.

Cu deosebit respect,

președinte

Anatolie Donciu

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>589</u>
<u>26</u> / <u>03</u>	20 <u>14</u>
Ora	_____

Comisia Națională de Integritate

RAPORT DE ACTIVITATE PENTRU PERIOADA AULUI 2013

Responsabilă de ediție: Cristina Dumbravan
Machetare și design: Corneliu Comendant

Comisia Națională de Integritate

str.Alecu Russo 1, et.4

or.Chișinău, MD-2068, Republica Moldova

telefon: +373 22 820 601

●● Igor Corman

„CNI este o instituție deosebită, una pionier, la început de cale. Pentru ca această instituție să facă față așteptărilor cetățenilor sunt necesare o serie de ajustări în legislație. Trebuie să facem regulă în acest domeniu, iar demnitarii să-și declare transparent averile.”

sursa: trm.md

●● Mariana Kalughin

expert, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției

„Necesitatea înființării acestui organ a fost notorie. Ideea unei entități unice care ar exercita controlul atât al declarațiilor cu privire la interesele personale, cât și al declarațiilor cu privire la venituri și proprietate, are avantaje de netăgăduit.”

sursa: moldovacurata.md

●● Arcadie Barbăroșie

„Nu pot să mă pronunț definitiv asupra muncii acestei Comisii, aștept să treacă cel puțin un an de activitate să vedem ce și câte dosare și declarații s-au verificat concret.”

sursa: noi.md

Țările cu democrații tinere, dar cu tendințe și aspirații vădit europene, precum este și Republica Moldova, au de înfruntat mai multe probleme de diferit ordin, situându-se, în acest fel, pe un aprig câmp de luptă, unde principalul inamic este corupția, manifestată, inclusiv, prin nedeclararea veniturilor și proprietății și a intereselor personale. E bine știut că prevenirea, în acest sens, este o tactică mult mai eficientă decât combaterea, deși ambele elemente ale procesului anticorupție urmează a fi realizate în paralel.

De aceea, pe lângă organele abilitate în reprimarea corupției la nivel general, aceste țări au creat structuri instituționale specializate în prevenirea acestui fenomen prin verificarea și supravegherea conflictelor de interese, a cazurilor de incompatibilitate, precum și prin identificarea veniturilor nejustificate.

În țara noastră, sistemul de declarare și verificare a averilor și intereselor personale, constituit prin Legea nr. 1264-XV din 19.07.2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere și Legea nr. 16-XVI din 15.02.2008 cu privire la conflictul de interese, conținea o mare lacună: **lipsa unui mecanism de implementare și aplicare a legislației respective, inclusiv lipsa transparenței în consultarea publică a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și a celor de interese.**

Stabilirea, în anul 2011, a cadrului legal și instituțional al Comisiei Naționale de Integritate (CNI) și demararea de-facto a activității acestei autorități publice de specialitate, de la 01 ianuarie 2013, a determinat aria de verificare a averilor și intereselor personale ale oficialilor de stat să înregistreze un nou parcurs, care a generat o altă abordare a conceptului de integritate în Republica Moldova.

Așadar, înființarea **Comisiei Naționale de Integritate** rămâne a fi un pas important spre accesarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană. Comisia, prin misiune și domeniul de competență exclusivă, reprezintă o instituție antrenată activ în aplicarea standardelor de integritate, a bunelor practici la nivelul administrației publice, precum și la descurajarea comportamentelor ce generează corupție în plan administrativ prin cooperarea activă cu societatea civilă, cu instituțiile și autoritățile de nivel național și internațional.

În acest context, realizarea cu celeritate a obiectivelor instituționale pe dimensiunea prevenirii corupției și consolidarea capacităților instituționale au servit drept repere în activitatea Comisiei Naționale de Integritate în primul an de activitate.

Respectând aceste principii generale, la etapa incipientă a activității, Comisia și-a axat eforturile, inclusiv pe monitorizarea respectării prevederilor Legii nr. 1264-XV din 19.07.2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, precum și a Legii nr. 16-XVI din 15.02.2008 cu privire la conflictul de interese, de către autoritățile publice, alte entități vizate de legislație, în care activează subiecții ai declarării veniturilor, proprietăților și intereselor personale.

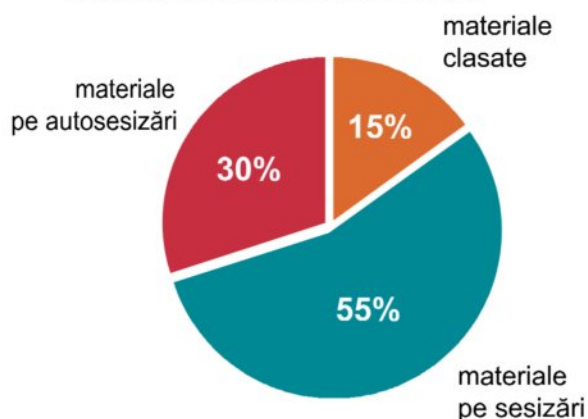

I. ACTIVITATEA DE BAZĂ

În anul 2013 la Comisia Națională de Integritate au parvenit 110 000 de declarații cu privire la venituri și proprietate și de interese personale. După procesarea acestor declarații și crearea bazelor de date respective, începând cu 01.09.2013 angajații Aparatului Comisiei au verificat circa 3 000 de declarații. Totodată, în perioada de referință Comisia Națională de Integritate a înregistrat **225 de materiale**, inclusiv în baza sesizărilor – **146 de materiale** și ca urmare a autosesizărilor din oficiu – **79 de materiale**.

La etapa efectuării controlului prealabil pe marginea sesizărilor recepționate, au fost clasate 39 de materiale, în majoritatea cazurilor pe motivul efectului neretroactiv al legislației ce reglementează activitatea CNI sau lipsei competenței de atribuțiune a Comisiei în problemele invocate în adresările respective.

Materiale examinate în 2013

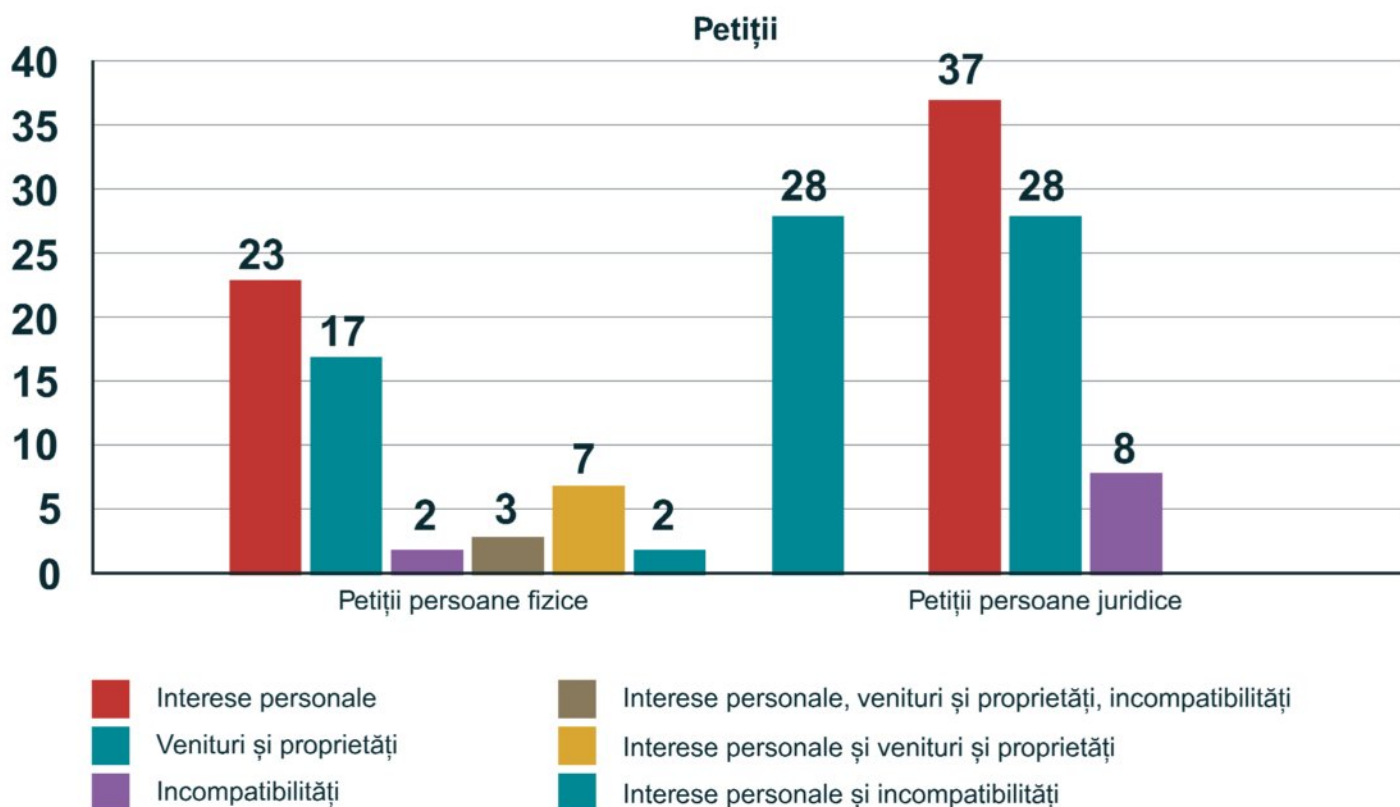
1.1. Examinarea petițiilor

Pe parcursul anului 2013, la Comisia Națională de Integritate au fost înregistrate **146** de adresări, inclusiv **60** de petiții de la **persoane fizice** și **86** de la **persoane juridice**, din acestea:

- ▣ 60 de petiții au vizat încălcări privind declararea intereselor personale;
- ▣ 45 - încălcări privind declararea veniturilor și proprietății;
- ▣ 10 - încălcări privind regimul incompatibilităților;
- ▣ 3 - încălcări privind declararea intereselor personale, veniturilor și proprietății, precum și ale regimului incompatibilităților;

Restul petițiilor, în număr de **28**, au fost de alt ordin, abordând diferite aspecte în vederea interpretării legislației în vigoare.

Diagrama la acest capitol de activitate atestă invocarea neregulilor pe dimensiunea intereselor personale ale declaranților în majoritatea adresărilor parvenite la CNI.

1.2. Dosare de control

În perioada de referință au fost inițiate **120 de dosare de control**, inclusiv **66** - din oficiu și **54** - în baza sesizărilor.

Din numărul total de dosare inițiate, s-au axat:

49 - pe eventualele încălcări ale regimului juridic al veniturilor și proprietăților;

41 - pe potențiale conflicte de interese;

10 - pe eventuale cazuri de incompatibilitate;

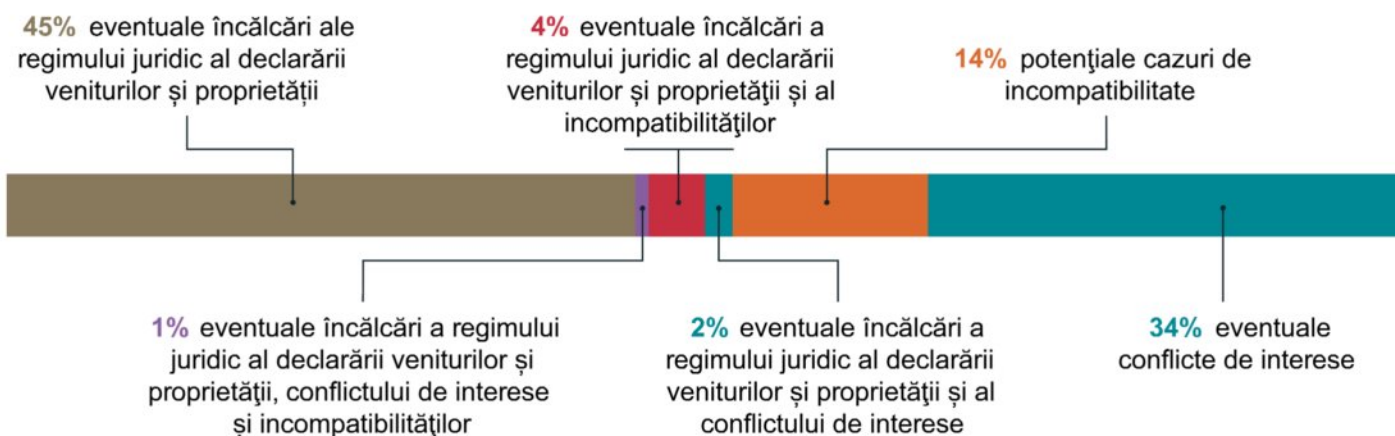
9 - pe eventuale încălcări ale regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății și conflictului de interese;

7 - pe eventuale încălcări ale regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății și incompatibilităților;

1 - pe eventuale încălcări ale regimului juridic al conflictului de interese și cel al incompatibilităților;

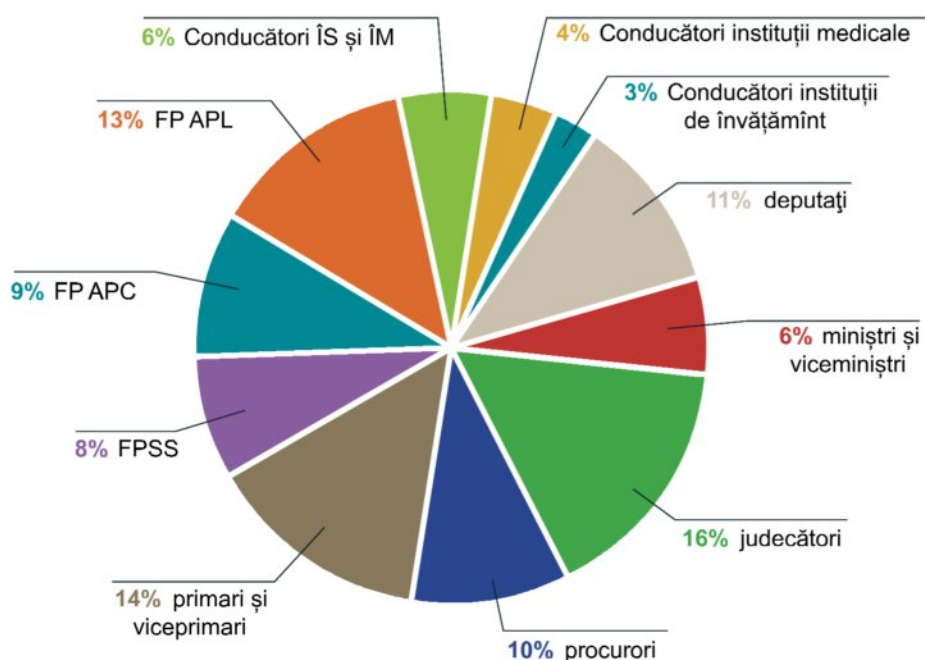
3 - pe eventuale încălcări ale regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății, conflictului de interese și incompatibilităților.

Ponderea controalelor inițiate de CNI

Dosarele de control inițiate s-au referit la: **19** judecători, **13** deputați, **12** procurori, **7** miniștri și vice-miniștri, **17** primari și viceprimari, **10** funcționari publici cu statut special, **11** funcționari publici cu diverse funcții din cadrul instituțiilor publice ale administrației publice centrale, **16** funcționari publici din cadrul administrației publice locale, **7** conducători ai întreprinderilor municipale și de stat cu capital statutar majoritar de stat, câte **5** conducători ai instituțiilor medicale și **3** conducători ai instituțiilor de învățământ.

Categoria subiecților verificați

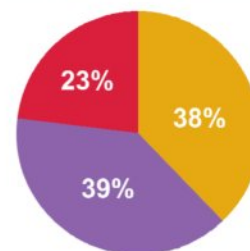
În decursul anului 2013, Comisia Națională de Integritate a finalizat **74 de dosare de control**, inclusiv:

■ **28 - prin adoptarea actului de constatare a încălcărilor** regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății, conflictului de interese și incompatibilităților și al constatării indiciilor privind săvârșirea unor fapte de natură penală;

■ **46 - prin clasare**, pe motiv că faptele sesizate nu s-au confirmat, din lipsa temeiurilor legale și a elementelor faptice ale încălcărilor prevăzute și pedepsite de legislația în vigoare.

La **1.01.2014** în procedura angajaților Aparatului Comisiei se aflau **47 de dosare de control**

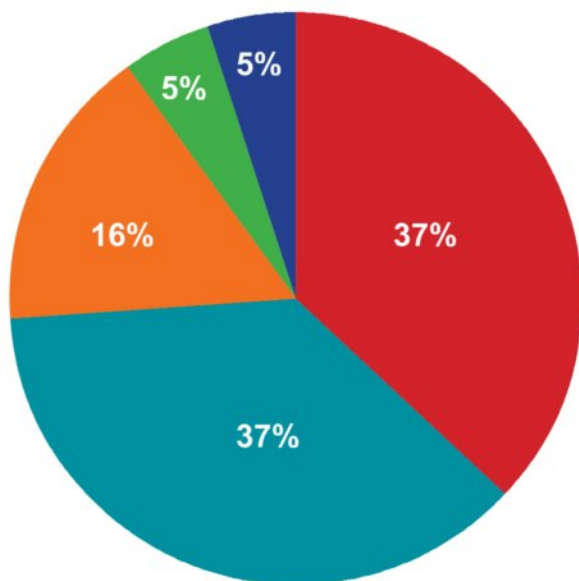
Dosare de control

38% Controale clasate
39% Controale în gestiune
23% Constatate încălcări

Dintre cele **28 de cazuri de încălcări constatate** în rezultatul controalelor efectuate, **14** sunt cazuri de încălcare a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății, **9** - de încălcare a regimului juridic al conflictului de interese; **3** - de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților; **1** - de încălcare a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății și al incompatibilităților; **1** - de încălcare a regimului juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților.

Tipuri de cazuri constatate

37% cazuri de încălcare a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății

37% cazuri de încălcare a regimului juridic al conflictului de interese

16% cazuri de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților

5% cazuri de încălcare a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății și al incompatibilităților

5% cazuri de încălcare a regimului juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților

Pe cazurile de încălcare a prevederilor legale privind declararea veniturilor, proprietății, intereselor personale, precum și a stărilor de incompatibilitate s-a decis sesizarea organelor competente, inclusiv:

- Centrul Național Anticorupție – **8** (art.313² Cod contravențional);
- Procuratura Generală – **16** (art.352¹ Cod penal);
- Inspectoratul Fiscal Principal de Stat – **4** cazuri.

Organele competente au fost sesizate în vederea examinării și adoptării deciziilor sub aspectul:

- falsului în declarații (art.352¹ Cod penal) – **16**;
- nedeclarării conflictului de interese (art.313² Cod contravențional) – **8**;
- încălcării termenelor de declarare a veniturilor și a proprietății sau a intereselor personale (art. 330² Cod contravențional) – **1**;
- neexecutării solicitărilor CNI (art.319¹ Cod contravențional) - **1**.

De asemenea, s-a decis sesizarea organelor ierarhic superioare:

- ☑ Parlamentul și/sau Biroul permanent al Parlamentului – **1 caz**;
- ☑ Adunarea Populară a UTA Găgăuzia – **1**;
- ☑ Guvernul și/sau Cancelaria de Stat – **5**;
- ☑ Oficii teritoriale ale Cancelariei de Stat – **2**;
- ☑ Consiliul Superior al Magistraturii – **1**;
- ☑ Ministerul Afacerilor Interne – **1**;
- ☑ Consilii raionale – **1**.

Dosarele de control clasate, în număr de **46**, s-au axat pe:

21 - eventuale cazuri de încălcare a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății;

13 – eventuale cazuri de încălcare a regimului juridic a conflictului de interese;

5 – eventuale cazuri de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților;

3 - eventuale cazuri de încălcare a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății și al incompatibilităților;

2 - eventuale cazuri de încălcare a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății și al conflictului de interese;

1 - eventuale cazuri de încălcare a regimului juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților;

1 caz a fost clasat pe motiv de deces a persoanei supuse controlului.

1.4. Participarea în instanțele de judecată

În decursul anului 2013, circa 95% din actele de constatare adoptate de Comisie au fost contestate în instanța de contencios administrativ. La finele perioadei de referință în judecată s-au aflat pe rol 15 cauze civile, inclusiv la Curtea de Apel Chișinău.

La acest capitol sunt de menționat contestările depuse de Valeriu Zubco, Octavian Grama, Andrei Ustaî, Ion Balan, Iurie Ciocan, Ion Begleț și alții.

În aceste cazuri, decizia finală urmează a fi adoptată de către organele de urmărire penală sau, după caz, de instanțele de judecată.

Totodată, în unele cazuri actele de constatare ale Comisiei au rămas definitive, iar în altele instanța de fond s-a pronunțat deja, lăsând în vigoare decizia Comisiei.

Astfel, în cazul ex-directorului Agenției "Moldsilva", Ion Lupu, actul de constatare prin care ultimul a fost amendat în baza art. 313² Cod contravențional pentru nedeclararea conflictului de interese în legătură cu vânzătoarea din "Pădurea Domnească" a rămas definitiv, nefiind contestat de declarant.

De asemenea, în cazul primarului Ion Balan, instanța de judecată a raionului Rezina a decis eliberarea din funcție a acestuia, aflat în stare de incompatibilitate conform actului de constatare al Comisiei. Hotărîrea în cauză este pasibilă de contestare la Curtea de Apel.

1.5. Activitatea în procedurile contravenționale pentru nedepunerea declarațiilor

În perioada de raportare, agenții constatatori ai CNI au perfectat **362 de procese-verbale contravenționale** în baza art. 330² Cod contravențional, pentru nedepunerea declarațiilor în termenii stabiliți de lege, transmise ulterior instanțelor de judecată pentru examinare.

În aceste cazuri, procesele-verbale respective i-au vizat pe unii primari, judecători, miniștri și alți subiecți ai declarării.

Astfel, în 2013, judecata a examinat **273 de procese-verbale contravenționale**, dintre care **în privința a 208 cazuri** au fost adoptate hotărâri privind sancționarea persoanelor care au încălcat termenii de declarare a veniturilor și proprietății, precum și a intereselor personale. Sancțiunea, în acest sens, a constătit amenda în mărime de la 75 până la 150 unități convenționale.

În **65 de procese contravenționale** judecata a pronunțat hotărâri de încetare a procesului contravențional pe diferite motive, inclusiv în legătură cu expirarea termenului de prescripție, recunoscându-i în același timp pe respectivii subiecți ai declarării culpabili de comiterea contravenției prevăzute și pedepsite de art. 330² Cod contravențional.

În rezultatul examinării proceselor contravenționale în bugetul statului a fost încasată suma de circa **312 000 lei**.

II. COMUNICAREA CU SUBIECȚII DECLARĂRII

Victor Strătilă

„Un motiv din care anumite persoane au depus și altele nu au depus este faptul că atât conducerea raionului, cât și primăriile nu au lucrat cu subiecții declarării și nu i-au informat.”

sursa: publika.md

Drept consecință a problemelor cu care se confruntă declaranții în cadrul completării declarațiilor, pe parcursul anului expirat, Comisia Națională de Integritate a desfășurat un șir de instruiri ale colecțiilor din cadrul autorităților publice centrale și locale cu tema „Modul de completare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și a celor de interese personale”.

Astfel:

- ❑ la 06.03.2013, la invitația Cancelariei de Stat, CNI a desfășurat o ședință de instruire cu participarea a peste 90 de persoane.
- ❑ la 30.10.2013, la solicitarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, a fost organizată și desfășurată o ședință de instruire pentru circa 30 de angajați ai ministerului în cauză și a instituțiilor subordonate acestuia.
- ❑ la 28 – 29.11. 2013, de comun acord cu Academia de Administrare Publică, au fost desfășurate două ședințe de instruire pentru circa 100 de reprezentanți ai autorităților publice locale și ai organelor fiscale.
- ❑ la 03.12.13, în incinta Consiliului raional Orhei a fost desfășurată instruirea în teritoriu cu participarea a circa 60 de persoane (primari și secretari ai consiliilor locale).
- ❑ la 11.12.13, la invitația Institutului Național al Justiției, a fost organizat și desfășurat un seminar de instruire pentru circa 50 de asistenți judiciari.
- ❑ la 24.12.13, cu suportul președintelui raionului Florești a fost organizată și desfășurată instruirea a circa 50 de secretari de primări.

ședință de instruire

Eficiența instruirilor înscrie următoarele rezultate:

- 100% din primăriile restanțiere au prezentat declarațiile;
- S-a majorat numărul cererilor de acceptare a declarațiilor redactate și corectate;
- S-a mărit considerabil numărul apelurilor telefonice în privința concretizărilor la completarea declarațiilor (zilnic circa 7-8);
- S-a majorat numărul sesizărilor despre situații de conflict de interese și incompatibilități;
- A crescut numărul cererilor de interpretare a normelor legale.

III. TRANSPARENȚĂ INSTITUȚIONALĂ

Igor corman în vizită la comisia națională de integritate

„Misiunea CNI este asigurarea transparenței regimului de declarare a veniturilor funcționarilor, inclusiv a demnitarilor politici, monitorizarea administrativă și facilitarea controlului public al societății.”

sursa: timpul.md

De-a lungul anului precedent, Comisia Națională de Integritate a asigurat accesul, în timp real, al persoanelor interesate și al mijloacelor de informare în masă la materialele ce țin de activitatea nemijlocită, rezultată din îndeplinirea atribuțiilor stabilite de legislația în vigoare.

În rândul persoanelor interesate se înscrie vizita la CNI din 17 iulie 2013 a Președintelui Parlamentului Republicii Moldova, dl Igor Corman.

În cadrul vizitei s-au discutat aspectele ce țin de consolidarea instituțională, gestionarea sistemului de verificare a veniturilor, conflictelor de interese și incompatibilităților, precum și cooperarea cu autoritățile naționale.

Asigurarea transparenței s-a manifestat și prin publicarea permanentă, pe pagina web, a materialelor de informare publică, a rapoartelor de activitate, a deciziilor pe marginea controalelor efectuate etc.

De asemenea, la solicitarea reprezentanților mijloacelor de informare în masă au fost oferite informații oficiale referitoare la cazurile interesate. S-au creat la nivel colegial relații de parteneriat cu unele instituții media ce monitorizează activitatea Comisiei și măsurile anticorupție la nivel național.

Anagajații Comisiei au participat la diferite dezbateri publice, au acordat interviuri atât presei scrise, cât și televizate. De menționat, în acest sens, instituțiile media Publika TV, Prime TV, Tribuna.md, Omega.md, Ziarul de Gardă și, în special, portalul web Moldovacurată.md.

pagina web oficială a comisiei naționale de integritate

interviu pentru publika tv

Un eveniment remarcabil pentru Comisia Națională de Integritate l-a constituit **Ziua ușilor deschise** - eveniment organizat de Comisie la 19 decembrie 2013. La această acțiune au fost invitați toți cei care și-au dorit să cunoască atmosfera de lucru în birourile Președintelui și a membrilor Comisiei, arhivele declarațiilor de avere și interese personale, precum și procedura de verificare a acestora.

Scopul major al evenimentului în cauză l-a constituit asigurarea transparenței activității Comisiei, inclusiv oferirea posibilității cetățenilor de a-și forma o imagine reală despre condițiile de muncă ale angajaților și etapele parcurse de un dosar de control de la inițiere până la soluționare.

intrarea în
sediul cni

IV. ASIGURAREA MANAGEMENTULUI EFICIENT AL RESURSELOR UMANE

„Mai mulți experți anti - corupție tratează însă cu scepticism capacitatea autorității de integritate, care are doar cinci membri și o echipă de numai 21 de angajați, de a procesa un număr de peste 50 de mii de declarații de avere și interese, la care se mai adaugă sesizările din partea cetățenilor, dar și materialele din presă, la care CNI promite să reacționeze.”

sursa: flux.md

agenția națională de integritate din România în vizită la cni

De la bun început, integrându-se în procesele reformatoare la nivel național și urmărind realizarea obiectivelor stabilite, Comisia Națională de Integritate a întreprins un șir de măsuri în vederea creării cadrului normativ intern.

Astfel, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la Comisia Națională de Integritate nr.180 din 19.12.2011, a fost elaborat, conform Metodologiei cu privire la completarea și avizarea statului de personal, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.201 din 11.03.2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, statul de personal al Comisiei Naționale de Integritate. În baza acestuia a fost elaborată și aprobată Schema de încadrare a Comisiei pentru anul 2013 (ordinul nr.6 din 08.02.2013).

În perioada de referință au fost aprobate regulamentele de organizare și funcționare ale unităților structurale ale Comisiei Naționale de Integritate (7 regulamente, ordinul nr.11 din 28.12.2012). De asemenea, au fost elaborate, aprobate, avizate și aduse la cunoștința titularilor funcțiilor fișele de post (19 fișe).

Odată cu începerea activității organului cu regim secret, a fost revizuit Regulamentul de organizare și funcționare a Serviciului documentare și arhivare, precum și fișa postului inspectorului superior de control asupra executării hotărârilor.

În aceeași ordine de idei, în perioada de referință au fost elaborate și aprobate fișele de stabilire a obiectivelor individuale pentru anul 2013 și indicatorii de performanță (14 fișe), în care și-a găsit reflectare nivelul de participare individuală a angajatului în procesul de realizare a atribuțiilor și sarcinilor unității structurale în care își desfășoară activitatea acesta, în cadrul Programului de dezvoltare strategică a instituției, în ansamblu, precum și indicatorii de produs, care vin să întruchipeze eforturile angajatului prin diverse acțiuni întreprinse.

Atenție primordială, sub aspectul examinat, în perioada de dare de seamă a fost acordată procedurii integrării profesionale a noilor angajați. În acest context, este de menționat faptul, că a fost elaborat în variantă electronică Ghidul noului angajat, care conține importante documente de politici ce reglementează activitatea Comisiei, dar și activitatea în cadrul serviciului public. Acesta este pus la dispoziția angajaților, în ajutor tînărului specialist și este în permanență actualizat.

Concomitent a fost elaborat Ghidul managerului, de asemenea în versiune electronică, o culegere de acte legislative și normative, precum și recomandări metodice elaborate de către Direcția politici în serviciul public a Cancelariei de Stat, diverse medii academice din țară și de peste hotare, destinată managerilor Comisiei Naționale de In-

tegritate de diferite nivele și vizează componenta managementul resurselor umane.

Pentru buna desfășurare a activității și dezvoltarea sistemului participativ de luare a deciziilor, în perioada vizată au fost create 9 comisii permanente ale CNI: de concurs, pentru protecția secretului de stat, de evidență și evaluare a cadourilor, de disciplină, de evaluare a performanței colective, pentru stabilirea vechimii în muncă, pentru achiziții de bunuri, lucrări și servicii, privind trecerea la pierderi a mijloacelor fixe, materialelor, obiectelor de mică valoare și scurtă durată și a blanchetelor.

Întru realizarea prevederilor Legii cu privire la secretul de stat nr.245-XVI din 27.11.2008, a fost perfectat, avizat de către Serviciul Informații și Securitate și aprobat Nomenclatorul funcțiilor Comisiei Naționale de Integritate ce necesită acces la secretul de stat. În baza acestuia a fost perfectat accesul la secretul de stat pentru angajații ce dețin funcțiile respective.

Cu referință la acțiunile întreprinse de CNI în scopul suplinirii funcțiilor publice din cadrul Aparatului Comisiei, în 2013 au fost organizate și desfășurate în total 4 concursuri, la care s-au înscris 47 de candidați pentru cele 8 funcții de consultant și consultant superior.

Însă, din cauza salariilor neatractive, rata de participare la concursurile organizate a fost una foarte mică, cele 4 concursuri fiind de nenumărate ori extinse.

La 01.01.2014, gradul de ocupare a funcțiilor din cadrul CNI a constituit 65,4%, acesta reprezentând 17 angajați și 8 funcții vacante, toate fiind din cadrul Aparatului Comisiei, dintre care:

- 1 funcție publică de conducere,
- 7 funcții publice de execuție.

Totodată, la moment, volumul de muncă raportat la numărul de angajați este mult prea mare pentru a genera instantaneu rezultatele așteptate.

De remarcat faptul că, la finele anului 2013, în Aparatul Comisiei Naționale de Integritate activau doar 12 angajați în loc de 21, potrivit schemei de încadrare, iar celor 8 funcționari publici investiți conform obligațiilor de serviciu cu dreptul de a verifica declarațiile le reveneau circa **110.000 de declarații** cu privire la venituri și proprietate și de interese personale, care urmau a fi supuse verificărilor.

În pofida acestui fapt, în primul an de activitate, Comisia a lansat procesul de dezvoltare profesională atât pe intern, cât și în studierea bunelor practici la nivel internațional.

În această ordine de idei,

- la 01.02.2013, 2 angajați ai CNI au participat la lansarea Universității Virtuale E-Guvernare, sub egida Centrului de Guvernare electronică și Cancelariei de Stat.

- la 05.02.2013 și la 02.04.2013, experții Transparency International Moldova au instruit angajații Comisiei Naționale de Integritate în privința tratării conflictelor de interese în serviciul public, cu desfășurarea activității de instruire cu genericul: „Aspecte practice privind monitorizarea politicii de declarare a veniturilor și proprietății”.

- la 22.02.2013, reprezentantul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a instruit efectivul în privința gestionării datelor cu caracter personal.

- în perioada 28.10.2013 – 01.11.2013, un angajat al CNI a participat la cursul de instruire privind implementarea sistemului informațional automatizat cu tema „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici”, desfășurat în incinta Centrului moldo-korean sub egida Cancelariei de Stat.

- la 18.11.2013, în cadrul unei întrevederi cu reprezentantul Băncii Mondiale, angajații CNI au avut prilejul să-și îmbogățească cunoștințele la compartimentul „Sisteme de declarații de avere , formulare de declarații”.

- la 28.11.2013, 3 angajați ai Aparatului Comisiei au participat la un curs de instruire privind avertizorii de integritate, organizat și desfășurat sub egida Academiei de Administrare Publică și Centrului Național Anticorupție.

- la 28 și 29 noiembrie 2013, un angajat al CNI a participat la cursul de instruire privind implementarea portalului guvernamental unic al funcțiilor publice pentru care s-a anunțat concurs, desfășurat în incinta Centrului moldo-korean sub egida Cancelariei de Stat.

- la 28.11.2013, 3 angajați ai Comisiei au participat la Masa rotundă cu tema „Finalitatea dosarelor de corupție. Analiza sentințelor”, organizată cu suportul financiar al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Republica Moldova de către Centrul Național Anticorupție.

Pe parcursul anului 2013 la CNI au fost înregistrate, procesate (scanate și hașurate datele cu caracter personal) și plasate pe site

110.000
de declarații.

V. COOPERAREA NAȚIONALĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ

angajații cni în vizită la comisia de etică din lituania

☞ Anatolie Donciu

„Am analizat practica altor state și ne-am convins că la noi sancțiunile sunt practic egale cu cele stabilite în alte țări. Chiar recent, cinci angajați ai CNI au fost pentru o săptămână în Lituania și s-au întors de acolo convinși că nu este cazul să înăspriam sancțiunile.”

sursa: moldovacurata.md

Studierea bunelor practici atât ale țărilor-membre ale Uniunii Europene, cât și ale altor state cu experiență în domeniu a fost un prim obiectiv al instituției în perioada de referință.

Astfel, reprezentanții Comisiei au efectuat în luna ianuarie și septembrie 2013 două vizite de schimb de experiență la Agenția Națională de Integritate (ANI) a României și, respectiv, la Comisia Principală de Etică (CPE) din Lituania. În cadrul acestora, angajații CNI s-au familiarizat cu activitatea ANI, cu procedura de verificare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și de interese personale, precum și cu experiența avansată a Comisiei Principale de Etică în vederea identificării și soluționării conflictelor de interese și a incompatibilităților.

La 11.03.2013, în scopul evaluării necesităților pentru consolidarea capacităților funcționale, Comisia Națională de Integritate a fost vizitată, în cadrul proiectului finanțat de UNDP, de reprezentanții Centrului Român pentru Politici Europene.

Tot în luna martie 2013, Comisia a fost vizitată de experții Misiunii de evaluare a Comisiei Europene, care au adresat un șir de recomandări instituției, regăsite în cel de-al patrulea Raport privind implementarea Planului de acțiuni privind Liberalizarea regimului de vize.

În perioada 17-19.05.2013, un reprezentant al CNI a participat la Seminarul Internațional de la Ancara (Turcia), organizat de Banca Mondială pe problemele studierii bunelor practici de verificare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate.

La 24.06.2013, în cadrul Mesei rotunde cu participarea reprezentantului Oficiului de Etică al Guvernului S.U.A. Don FOX, organizată și desfășurată de Ambasada S.U.A. la Chișinău, membrii și angajații Comisiei au avut posibilitatea de a efectua un schimb de cunoștințe și experiență.

În vara anului 2013, Comisia Națională de Integritate a fost vizitată de ambasadorul Suediei în R. Moldova, precum și de reprezentantul Ambasadei Finlandei în România, cu care s-au întreținut discuții avantajoase pe dimensiunea asistenței tehnico-materiale și susținerii financiare a instituției nou-create.

În aceeași ordine de idei, angajații CNI au participat la seminarul privind diseminarea experienței avansate în domeniul prevenirii corupției (Iurmala, Letonia, perioada 26-27.06.2013), cu participarea instituțiilor similare anticorupție din alte state, sub egida și la invitația OSCE.

Întâlniri de lucru au avut loc și cu privire la asistența în dezvoltarea și consolidarea capacităților funcționale ale CNI cu reprezentanții anumitor instituții internaționale, inclusiv din cadrul Băncii Mondiale, PNUD, OSCE, CoE ș. a.

CNI a participat la evenimentul organizat de către Transparency International Moldova în cadrul proiectului „Angajarea societății civile în monitorizarea conflictelor de interese (Kiev, Ucraina, perioada 20-22.08.2013).

În perioada 07-10 octombrie 2013, un reprezentant al Comisiei, în cadrul unui proiect finanțat de IDIS „Viitorul”, a vizitat Agenția anticorupție din Serbia, unde a efectuat un schimb de metode, proceduri și bune practici în prevenirea conflictelor de interese.

Pe lângă aceste bune practici preluate din alte țări, pentru asigurarea activității Comisiei Naționale de Integritate este necesară o cooperare intensă la nivel național. În acest context, potrivit

prevederilor Legii cu privire la Comisia Națională de Integritate nr.180 din 19.12.2011, au fost încheiate 3 contracte cu organizațiile deținătoare de registre de stat privind furnizarea on-line a informațiilor relevante pentru realizarea atribuțiilor Comisiei, acestea fiind ÎS CRIS „Registru”, ÎS „Cadastru” și Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. La fel, au fost identificate modalitățile legale și operaționale de recepționare on-line a informațiilor de la un șir de instituții publice, cum ar fi: Comisia Națională a Pieței Financiare, Banca Națională ș.a.

Una dintre prioritățile activității Comisiei Naționale de Integritate o reprezintă colaborarea și cooperarea cu mass-media, societatea civilă și instituțiile de drept cu abilități de prevenire și combatere a corupției, accentul fiind pus pe schimbul de experiență în domeniu.

În procesul de elaborare a Instrucțiunilor privind modul de completare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și a declarațiilor de interese personale un rol important i-a revenit societății civile, care a contribuit la îmbunătățirea calitativă a acestora.

În capul listei priorităților rămâne colaborarea cu Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în contextul elaborării unei Strategii instituționale cu privire la gestionarea și protecția datelor cu caracter personal și a unui acord de prelucrare a datelor cu caracter personal.

De asemenea, la inițiativa Comisiei au fost propuse spre semnare acordurile de colaborare cu Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, Procuratura Generală, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Serviciul prevenire și combaterea spălării banilor, Poliția de Frontieră și alte instituții.

VI. EXECUTAREA BUGETULUI ȘI ACHIZIȚIILE PUBLICE

„Pentru CNI au fost alocate aproximativ patru milioane de lei, cu 1,2 milioane mai puțin decât în anul 2013.”

sursa: jurnal.md

„În luna iunie, CNI, instituție recent fondată, a făcut mai multe achiziții, printre care și un automobil de serviciu.”

sursa: zgd.md

sala de ședințe după renovare

Potrivit Hotărârii Guvernului Republicii Moldova din nr.99 din 04 februarie 2013, pentru activitatea prevăzută pentru reforma în sectorul justiției. Comisiei Naționale de Integritate în anul 2013 form clasificăției bugetare și planului de finanțare, au fost aprobate alocații financiare în sumă de alocațiile financiare au fost repartizate și folosite 5252,0 mii lei. Suplimentar au fost alocate surse în felul următor:

Denumirea articolelor bugetare	Aprobat inițial pe an, mii lei	Executat, mii lei	Cheltuieli efective, mii lei
„Retribuirea muncii”- art.111	1724,7	1389,4	1427,0
„Contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat” - art.112	356,8	302,9	312,1
„Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală”-art.116	56,1	45,1	45,1
„Plata mărfurilor și serviciilor”-art.113	1918,9	1416,4	1313,9
Deplasări	177,5	124,6	124,6
Indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă	18,0	14,6	18,1
Reforma în domeniul justiției	26,8	26,8	26,8
„Procurarea fondurilor fixe”- art.242	1000,0	1957,0	1957,0
Total	5278,8	5276,8	5224,6

Sursele financiare alocate au fost executate în volum de **100%**.

Întru consolidarea capacității funcționale, în cadrul Comisiei au fost desfășurate licitații publice în vederea achiziționării echipamentului tehnic, mobilierului de birou, autoturismelor de serviciu, softului ș.a.

Au fost alocate resurse financiare și pentru reparația curentă a încăperilor pentru arhivă, a biroului cu regim secret și a blocului sanitar.

au fost reparate încăperile pentru arhivă

VII. DIFICULTĂȚI ÎN ACTIVITATE

Adela Griciuc

„Activitatea Comisiei a demarat de la zero în ceea ce ține de sediu, dotare, personal și baze de date. În prezent, instituția se confruntă cu două probleme: lipsa unui cadru legislativ și normativ bine definit, precum și lipsa de experiență în acest domeniu.”

sursa: moldovacurata.md

dificultatea primordială: Imperfecțiunea legislației

Activitatea Comisiei Naționale de Integritate înregistrează mai multe dificultăți, printre care necesită a fi remarcate, în mod prioritar, următoarele:

❑ Imperfecțiunea legislației în domeniul de specialitate, manifestată prin inexactități, expuneri contradictorii și echivoce ale normelor legale, fapt ce creează deficiențe în aplicarea corectă și uniformă a prevederilor legii.

În acest sens, în aprilie 2013, Comisia a înaintat propuneri în vederea eliminării impedimentelor prin:

- asigurarea conexiunii gratuite și necondiționate la bazele de date a instituțiilor deținătoare de Registre, necesare realizării atribuțiilor CNI consacrate prin lege;

- asigurarea interpretării și aplicării univoce a prevederilor legale;

- impunerea unor sancțiuni descurajatoare în cazurile de încălcare a regimului juridic al declarării veniturilor, proprietății și intereselor personale, precum și a incompatibilităților;

❑ Consolidarea capacității funcționale a Comisiei prin recrutarea, selectarea și angajarea specialiștilor dotați și cu experiență este una din prioritățile Comisiei Naționale de Integritate, dar din motivul salariilor mici acest obiectiv se implementează anevoios, dovada faptului servind concursurile extinse și numărul infim de participanți la acestea.

❑ Aprecierii adecvate și obiective a produsului activității CNI constituie o problemă destul de delicată. Astfel, atribuită fiind competența aplicării sancțiunilor, pentru încălcările comise de subiecții declarării, unor alte organe, reduce esențial eficiența Comisiei Naționale de Integritate fiind, *de facto*, deposedată de rezultatul

final al activității sale, de posibilitatea de a interveni prompt în soluționarea situațiilor neadecvate, de a evalua activitatea ca un tot întreg.

❑ Lipsa unor subdiviziuni specializate în cadrul CNI, cum ar fi serviciu juridic, unitatea de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor publice, subdiviziunea e-Transformare, serviciul relații internaționale creează dificultăți în activitatea de bază a celorlalte unități structurale, cărora li se stabilesc sarcini suplimentare pentru a acoperi sectoarele menționate, diminuează productivitatea și calitatea muncii, împiedică atingerea unor performanțe profesionale în domeniul atribuit de activitate. Această situație a devenit posibilă în rezultatul numărului redus de angajați, stabilit prin Legea nr.180 din 19.12.2011, care, într-o măsură oarecare, se răsfrânge nefast asupra eficienței și imaginii CNI.

❑ O situație deosebit de relevantă reprezintă faptul că până la moment, CNI nu dispune de acces on-line, în volum deplin, la baza de date a Î.S. „Cadastru”, ceea ce constituie un impact negativ asupra eficienței controalelor efectuate, practic obstrucționând activitatea instituției la acest compartiment.

❑ O altă problemă destul de stringentă este și amplasarea necorespunzătoare, la moment, a Comisiei Naționale de Integritate, colectivul acesteia fiind dispersat la două etaje: IV și, respectiv, VII al blocului nr.1 din str. Alecu Russo din capitală, care este dislocat într-o zonă comercială aglomerată, fapt care creează impedimente atât de comunicare pe extern, cât și de organizare și management pe intern.

VIII. PRIORITĂȚI STRATEGICE

☞ Anatolie Donciu

„Pentru 2014, ne propunem: fortificarea capacităților funcționale; orientarea spre transparență în declarații prin instruire în acest sens și educare; modificarea legislației; sporirea activităților de prevenire a corupției; unificarea declarațiilor cu privire la venituri și proprietăți cu cele de interese personale pentru a simplifica procedura de depunere, digitalizarea declarațiilor, ca acestea să poată fi completate on-line.”

sursa: diez.md

Comisia Națională de Integritate și-a fixat un șir de priorități pentru activitatea de viitor, cele mai relevante, fiind:

- Elaborarea și implementarea Sistemului Național de Integritate;
- Elaborarea, instituirea și implementarea mecanismelor legale de identificare a averilor nejustificate ale demnitarilor de stat, înregistrate pe teritoriul altor state.
- Elaborarea și crearea mecanismelor legale de identificare a averilor nejustificate înregistrate pe terțe persoane;
- Elaborarea și punerea în aplicare a unui formular unic de Declarație a averilor și intereselor personale;
 - Elaborarea, în comun cu Centrul E-Guvernare, a platformei de depunere on-line a declarațiilor respective și aplicarea semnăturii digitale;
 - Achiziționarea și implementarea sistemului informațional de identificare a declarațiilor problematice (care conțin inexactități);
 - Elaborarea și implementarea Sistemului informațional integrat

de management al declarațiilor (SIIMD) cu extinderea capacităților în vederea conectării logice la alte baze de date publice și elaborării rapoartelor de evaluare tematică;

- Implementarea instituției de confiscare extinsă a averilor nejustificate;
- Instruirea continuă a subiecților declarării și a persoanelor responsabile de colectarea declarațiilor, elaborarea și diseminarea materialelor didactice, în acest sens;
- Implementarea unor noi mecanisme de comunicare, inclusiv cu societatea civilă și mass-media în vederea consolidării credibilității și imaginii instituției;
- Dezvoltarea profesională continuă a personalului Comisiei;
- Crearea și menținerea unor relații durabile de colaborare și semnarea acordurilor de cooperare cu parteneri naționali și instituții similare din comunitatea internațională;
- Atragerea asistenței externe și dezvoltarea proiectelor și programelor în domeniu.

Finalmente, rezultatele primului an de activitate demonstrează-via bilitatea și potențialul considerabil în exercitarea atribuțiilor și competențelor în corespundere cu exigențele legislației în vigoare ale Comisiei Naționale de Integritate, inclusiv eficiența mecanismului de prevenire a corupției într-un stat de drept.

Făcând abstracție de la deficiențele enumerate mai sus, Comisia Națională de Integritate, în primul an de activitate, a reușit să fundamenteze platforma și mecanismul de funcționare a activității, așa încât în următorii ani să activeze pe un fundament rezistent, într-un continuu proces de perfecționare și progres.

La acest nou punct de pornire, Comisia își dorește cel mai mult ca eforturile să fie încununate de succes și ca rezultatele muncii zilnice a angajaților să depindă doar de tenacitate, iar așteptările în raport cu CNI să fie la același nivel cu posibilitățile sale.